

van ropia 4267 op te eisen, toont deze zaak dat het nodig is een voorzichtig wantrouwen te blijven koesteren. In de brief van 20 maart 1766 steunt het bestuur de vordering van Susanna da Costa [fol. 980] van ropia 300 op Suiker, waarvoor zij enig bewerkt zilver als onderpand had gegeven. Het was inmiddels van haar opgeëist, verbeurd verklaard en verkocht. Susanna vroeg nu om de opbrengst van het zilver. De Hoge Regering wijst dit af, daar particulieren, behalve wat betreft onroerende goederen waar een hypotheek op rust, geen preferente rechten boven de Compagnie hebben. Dat geldt ook voor andere crediteuren die verpande goederen zouden hebben moeten overgeven. Volgens de brief van 11 april 1765 bedroegen de uitgaven in 1763/64 f 496.171, of f 11.394 minder dan in 1762/63, en de inkomsten f 226.774, of f 36.107 meer dan het voorafgaande jaar. [fol. 981] Vergeleken met 1762/63 is het resultaat in 1763/64 dus met f 47501 verbeterd. Hoewel het resultaat negatief blijft, is men tevreden met deze verbetering. Maar het negatieve saldo in 1764/65 is door meer uitgaven en minder inkomsten met een totaal van f 33.203 vergeleken met het voorafgaande jaar bijzonder onaangenaam. Volgens de brief van 20 maart 1766 bedroegen de uitgaven in 1764/65 f 502.035 en de inkomsten f 210.826, zodat het negatieve saldo f 291.209 is. Daar moet men zich maar bij neerleggen, aangezien er onvermijdelijke uitgaven waren. Men hoopt dat de tijden eens zullen verbeteren en de uitgaven onder de vastgestelde grens zullen blijven. [fol. 982] Bij vergelijking van de rekening over 1764/65 met die van 1763/64 blijkt dat het negatief resultaat te Kasimbazar niet van het laatst genoemde jaar is afgetrokken waardoor de inkomsten op f 238.165 uitkomen in plaats van de hierboven genoemde f 226.774. Over 1764/65 is dit bedrag er wel afgetrokken, zodat de vergelijking niet klopt. Het bestuur is bevolen daar voortaan op te letten. In zijn brief van 11 april 1765 berichtte het bestuur dat de gecommiteerden de rekening van de overleden fiscaal Andreas Franciscus Immens van de heerlijke rechten en de tol van particulieren niet in handen hebben kunnen krijgen. Vervolgens kreeg fiscaal Cornelis Rietveld de opdracht om het tekort uit Immens' insolvente boedel in te vorderen. Volgens de brief van 20 maart 1766 was dat tot dan toe ondoenlijk geweest, waaruit blijkt dat zulke zaken niet uitgesteld moeten worden. [fol. 983] Er was bij het leven van Immens alle gelegenheid voor geweest. De directeur maakte een vergelijking van de uitgaven in 1763/64 met die van 1762/63, die hij meezond met zijn geheime brief van 11 april 1765. Deze laat zien dat alle posten in 1763/64 hoger waren door de verandering in de omstandigheden, hoewel zuinigheid was betracht. Dit is ter kennisneming aangenomen. In de rekening van de onkosten van de hospitalen is het evenwel zeer onduidelijk welke voor rekening van de Compagnie zouden moeten komen. De opperchirurgijn toonde aan [fol. 984] dat volgens het besluit van het bestuur van 4 maart 1762 gemiddeld in maart en april, wanneer er 23 man in het hospitaal zijn, iedere maand f 410,-, of per jaar f 4920,-, uitgetrokken moet worden. Bij besluit van 13 mei 1763 stelde het bestuur dit bedrag op f 6520,- voor 75 koppen of bij een ander aantal pro rato. Dit is niet logisch en daarom is om nadere informatie gevraagd, waaruit blijkt hoeveel de kosten bij een zeker aantal zieken zijn. Er valt niets op te merken over de antwoorden in de brieven van 6 januari en 20 maart 1766 op de extracten uit de brieven uit Nederland. De extracten uit de laatste brief uit Nederland zijn naar Bengalen gestuurd. [fol. 985] De bestelling voor 1767, gedateerd 14 oktober 1765, ging ook daarheen. Buiten de klachten in de laatste brief uit Nederland over de kwaliteit van de salpeter, die hierboven zijn doorgegeven, waren er strenge verwijten dat bestellingen niet werden uitgevoerd, dan wel dat niet werd uitgelegd waarom er andere soorten textiel dan gevraagd zijn gezonden. Het bevel daarvoor de nodige bevelen te geven en er straffen voor vast te stellen is uitgevoerd met de opdracht om met het laatste of de laatste retourschepen bij vertrek een voorlopige opgave van de uitvoering van de bestelling mee te zenden met daarbij informatie over wat wordt gezonden, of nog zal komen. De bestelling voor dat jaar wordt dan daarmee afgesloten en wat daarna nog binnenkomt hoort dan bij de volgende bestelling voor zover het voldoet aan wat werd besteld. Als er andere soorten gestuurd worden, moet men dat uitleggen. [fol. 986] Met de laatste scheepsgelegenheid moet men het antwoord op de bestelling ook naar Batavia zenden. Vandaar kan het dan nog mee